

Bediüzzaman Yöntemiyle Önleyici Savunma ve Koruyucu Adalet

Preventive Defense and Protective Justice Via
Bediuzzaman's Method

Av. Erdoğan ÇELEBİ

Özet

Bir suçlama karşısında suçlanan tarafın savunma hakkı yasalarca tanınmış doğal bir haktır. Suçlanan tarafın –hangi nedenler olursa olsun– savunması alınmadan suçlanması, gözaltına alınması ya da tutuklanması insan hakkı ihlali olduğu gibi kamusal bir hakkın da gasbı niteliğindedir ve bu durum hukuk devleti anlayışıyla bağdaşmamaktadır. Ne var ki hukuk devleti anlayışının ve temel insan hakları uygulamalarının tam yerleşmediği ülkelerde savunma hakkının gözetilmediği pek çok olay vuku bulmaktadır. Fikirleri ve eserleri nedeniyle bu tür süreçlerle karşı karşıya kalan Bediüzzaman Said Nursi'nin mahkeme süreçlerinin öncesi ve sonrası ile ilgili ortaya koyduğu savunma usulleri ve prensipleri birçok yönüyle incelenmeye değerdir. Bu yazıda Bediüzzaman Said Nursi'nin yargı süreçlerinin bütününe ait ortaya koyduğu genel prensipler önleyici savunma ve koruyucu adalet başlıkları çerçevesinde ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Savunma Hakkı, Önleyici Savunma, Koruyucu Adalet, Adalet, Müsbet Hareket, Emniyet ve Asayiş

Abstract

The right of defense of the accused party against an accusation is a natural right recognized by law. Being accused, detained or arrested without the defense of the accused party, for whatever reasons, is not only a violation of human rights, but also a usurpation of a public right, and this situation is incompatible with the understanding of the rule of law. However, in countries where the understanding of the rule of law and basic human rights practices are not fully established, there are many incidents where the right to defense is not observed. Faced with such processes due to his ideas and works, the defense procedures and principles put forward by Bediuzzaman Said Nursî before and after the court proceedings are worth examining in many ways. In this article, the general principles of Bediuzzaman Said Nursî regarding the entire judicial process will be discussed within the framework of preventive defense and protective justice.

Key Words: Right of Defense, Preventive Defense, Protective Justice, Justice, Act Positively, Security and Public Peace.

Giriş

İster yönetimle isterse yargıyla ilgili süreçler olsun sistem adalet ve eşitlik kıstasları gözetilerek yürütülmelidir. İdari süreçlerde adaletin gözetilmesi olayların bir şekilde yargısal alana taşınması sonucunu doğurmaktadır. Sosyal ve yönetsel süreçlerin adil yürütülmesi önleyici adalet fonksiyonuna işlerlik kazandırmakta ve yargının yükünü hafifletmektedir. Örneğin sosyal ve ticari işlerinde ikinci üçüncü şahıslara haksızlık yapmayan, işlerini dürüstlük kurallarına göre yürüten bir bireyin yargıyla yüzleşme oranı oldukça düşük olduğu gibi her türlü işlerinde haksız ve hukuksuz hareket eden bir şahsın da yargının soğuk yüzüyle her an karşılaşması ihtimal dahilindedir. Yani kişinin özel ve ticari yaşamında dürüst olması, müsbet hareket tarzını benimsemesi koruyucu adalet ve önleyici savunma anlamı taşımakta ve böyle birisinin ya adliyeyle işi olmamakta ya da adliyeye yolu düşse dahi savunma anlamında işi oldukça kolay olmaktadır.

Yapılan bir itham karşısında suçlanan kimse ister şahıs, ister tüzel kişi, isterse şahs-ı manevi olsun savunma hakkı yasalarca tanınmış doğal bir haktır. Hele hele suçlanan mazlumlar, toplumun ve insanlığın maslahatını gözeten bir iyilik hareketi ise, savunması alınmadan suçlanması, gözaltına alınması ya da tutuklanması insan hakkı ihlali olduğu gibi kamusal bir hakkın da gasbı niteliğindedir. Bu nedenle Bediüzzaman Hazretleri sünnet-i seniyye de uygun olarak müsbet hareket prensibini benimsemiş ve hem şahsı hem şahs-ı manevisi için bu tebliğ düsturlarını hayatının ve veraset-i nübüvvet mesleğinin değişmez usulü olarak benimsemiştir.

Bediüzzaman Hazretlerinin müsbet hareket metodunu kendi ifadesinden şu şekilde özetlemek mümkündür.

“Bizim vazifemiz müsbet hareket etmektir. Menfi hareket değildir. Rıza-yı İlahiye göre sırf hizmet-i imaniyeyi yapmaktır: Vazife-yi ilahiyeye karışmamaktır. Bizler asayiş muhafazayı netice veren, müsbet iman hizmeti içinde her bir sıkıntıya karşı sabırla, şükürle mükellefiz.”⁽¹⁾

“Allah’a çağırın, güzel işler yapan ve ‘Ben Müslümanlardanım’ diyen kimseden daha güzel sözlü kim var?” (Fussilet, 41/33) ve “Sen insanları Allah yoluna hikmetle, güzel ve makul öğütlerle dâvet et, gerektiği zaman da onlarla en güzel tarzda mücadele et. Rabbin, elbette yolundan sapanları en iyi bildiği gibi kimlerin doğru yola geleceğini de pek iyi bilir” (Nahl, 16/125) mealindeki ayetler “müsbet hareket” tarzını teşvik eden ayetlerdendir.

Buradan şu sonuçlara ulaşmak mümkündür.

İlki, müsbet harekettir ki, “her meslek sahibi, kendi mesleğinin muhabbetiyle hareket etmeli; başka mesleklerin adavetiyle ve başkalarının tenkisiyle uğraşmamalıdır.”

İkincisi, İslam dairesi içinde olan diğer cemaat ve tarikatların hangi meşrepte ve meslekte olursa olsun, muhabbete ve uhuvvete medar noktalarını öne çıkarıp ittifak ve ittifak bağlarını kuvvetlendirmelidir.

*“Allah’a çağırın,
güzel işler yapan
ve ‘Ben Müslümanlardanım’
diyene kimseden
daha güzel sözlü
kim var?”*

1 Nursî, Bediüzzaman Said, Emirdağ Lahikası, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul 1996, s. 455

Zamanımızda
idare anlamında
denge ve
muvazene
sisteminin
en maslahatlı
uygulandığı
yönetimsel sistemler
yasama, yürütme,
yargı aygıtları
arasındaki
kuvvetler
ayrılığının
uygulandığı
demokratik
hukuk devleti
yönetimlerdir.

Üçüncüsü, hak merkezli hareket eden her meslek sahibi, kendi mesleğini savunurken başkasının mesleğine ilişmemek cihetinde “Benim mesleğim haklıdır yahut daha güzeldir” demeli fakat başkasının mesleğinin haksızlığını veya çirkinliğini ima eden “hak yalnız benim mesleğimdir veyahut güzel sadece benim meşrebimdir” dememelidir.⁽²⁾

Kainat ilim, irade ve kudretle yaratılan, muvazene ve denge üzerine kurulan adil bir sistemle idare edilmektedir.

Evrenin sakinet içerisinde kayyumiyet ve devamlılığının sağlanmasında denge ve muvazene başat unsurlardır. İnsanların ferdi ve sosyal yaşamlarında da bu denge ve muvazene sisteminin izdüşümleri görüldüğü oranda sosyal ve siyasal anlamda huzurlu bir toplum inşa edilebilecektir.

Bediüzzaman’a göre, sosyal ve siyasal hayatta sistem bu denge ve muvazene üzerine kurulmalı ve bireylerin özgür iradeleri de sisteme dahil edilerek istişare ve şûraya dayalı uygulamalarla istenen adil sistem ve yönetimsel kıvam oluşturulmalıdır.

Zamanımızda idare anlamında denge ve muvazene sisteminin en maslahatlı uygulandığı yönetimsel sistemler yasama, yürütme, yargı aygıtları arasındaki kuvvetler ayrılığının uygulandığı demokratik hukuk devleti yönetimlerdir. Bu üç kuvvetin de kendi aralarında denge ve denetleme; çek-balans özelliğinin olması halinde doğal adil sisteme en yakın yönetim şekli olduğu uygulamayla sabittir. Bu denge ve denetlemenin tamamlayıcı diğer unsurları ise, ehliyet ve liyakatli mahir kadrolar eliyle işlerin yürütülmesidir. Böyle bir hukuk devletinin demokratik özgür anayasal sistem üzerinde inşa edilebileceğini de unutmamak gerekir.

Bediüzzaman Hazretlerinin hayata başlangıcı saltanat dönemiyle olmuştaki da sonrasında meşrutiyet, cumhuriyet ve demokrasi dönemleriyle devam etmiştir. Bu sistemlerin birbirine evrilirken yaşanan zorluklara, çalkantılı süreçlere şahit olmuş ama yaşanan entrikaların fiilen dışında kalmakla birlikte fikir ve düşüncelerini gazete köşelerinde paylaşarak ve entelektüel ortamlarda dile getirerek bu değişim ve dönüşüm süreçlerine olumlu katkı yapmıştır. Kendi ifadesinden çıkan anlamıyla Eski Said döneminde yüksek bir siyaset takip etmiş ve bununla da “dinin siyasete değil siyasetin dine hizmetkar” olmasına çalışmıştır. Buna rağmen siyasetler tarafından zahiren her türlü müsbet değişim dönüşüm yapılmış gibi gözükse de aslında istibdati sistem koyularak devam etmiş, istenen hürriyetçi ve demokratik sisteme bir türlü ulaşılamamıştır; ta ki çok partili sisteme geçilinceye kadar.

O da bu dönemlerin istibdat ve baskıları içinde kendi ifadesiyle müsbet hareket sistemini şiar edinmiş ve meşru ve yasal çerçevede nasıl hizmet edilebilecekse kendisine öyle bir yol seçmiş ve asayışı ve emniyeti bozmayacak tarzda iman ve Kur’an tebliğine yoğunlaşırken hürriyet ve adalet taleplerinden hiçbir şekilde vaz geçmemiştir.

Risale-i Nurlarda Denge ve Denetleme Temelinde Savunma

Risale-i Nurlarda da kainatın adil sisteminden bahsederken “samanyolu, galaksiler, güneş sistemi ve bu sistem içinde dünyamızın ve ayın konumu,

yörüngeleri ve bunların sabit mesafeleri ve bunlar arasındaki çekim ve cazibe kanunlarından kaynaklanan denge ve muvazeneden; hava, su, toprak, ısı ve ışık arasındaki paslaşmadan, cevaplaşmadan, gezegenlerin birbirini tanıyormuşçasına eşgüdüm halinde organize hareketlerinden; adeta her bir unsurun diğer unsurlar karşısında hem hakim hem mahkum olmasından, Allah'ın isimlerinin Vahidiyet bütünlüğü ve Ehadiyet zenginliği bağlamında uyumlu harmonisinden ve hayatın mücadele değil yardımlaşma üzerine kurulu olduğundan önemle bahseder.

Yine canlılar arasındaki denge ve muvazeneden bahsedilirken bir canlı türünün diğer canlıların aleyhine her tarafı istila etmesine mani olduğundan ve diğer canlıların yaşam haklarını ortadan kaldıracasına çoğalmasına müsaade edilmediği gerçeğinden dikkatle bahsedilir.

İşte bu nedenledir ki, sosyal ve siyasi toplumlarda da herhangi bir görüş ya da ideolojinin toplumun diğer katmanlarını susturmasına, fikirlerini serbestçe ifade etmesinin engellenmesine, sadece bir görüşün toplumu bütünüyle istila etmesine yol vermemek gerektir. Bunun da çaresi fikir ve düşünce hürriyetinin azami şartlarını sağlayarak bütün görüş ve düşüncelerin açık bir şekilde ifade edilmesini temin edecek yasal düzenlemelerin yapılmasıdır. Buradan halkların fikir zenginliğini ortadan kaldıracak şekilde yönetimlerin ideoloji tekelinden sıyrılması gerektiğini ve düşünce özgürlüğünün esas olmasını çıkarabiliriz.

'Adl' ismi Allah'ın ism-i azamından olup (Ferd, Hay, Kayyum, Hakem, Kuddüs ve Ehad) gibi isimlerle birlikte diğer güzel isimleri de ihata etmektedir. Ayrıca adalet, tevhid, nübüvvet ve haşirle birlikte Kur'an'ın dört maksadı arasında sayılmaktadır. Ancak Kur'an'ın dört maksadından özellikle dünyada birçok yönüyle en çok tecelli eden tek isim Adl esmasıdır, diyebiliriz. O nedenle Bediüzzaman Hazretleri dünyaya ve siyasete baktığı zamanda Adl ve Hakem esmalarının dürbünüyle yaklaşmıştır.

Risale-i Nur'un Kamusal Alana Yansıması Emniyet ve Asayişin Sağlanması ve Kamu Düzeninin Korunması Şeklinde

Bediüzzaman Hazretleri siyasete baktığı, siyasilerle temas kurduğu zaman dahi adalet ve hukuk üzerinden irtibat sağlamaya çalışmıştır.

Örneğin haksız olarak Risale-i Nurlara el konulması ya da beraat kararına rağmen Nur eserlerinin mahkemece iade edilmemesi veya iade kararına rağmen tesliminin geciktirilmesi gibi durumlarda iade kararlarının ivedilikle icrası anlamında siyasetle -talebeleri ve mektupları vasıtasıyla- temasta bulunmaya çalışmıştır.

Bu bağlamda, "Velâtezirü Vâziratun Vizra Uhrâ" ayeti üzerinden suçun şahsiliği ilkesi, şüpheden sanık yararlanır ilkesi ve masumiyet karinesi gibi Kur'an'dan kaynağını alan evrensel prensiplerin işlerlik kazanması için de başta Başbakan Adnan Menderes olmak üzere, Cumhurbaşkanı Celal Bayar ve CHP Genel Sekreteri Hilmi Uran gibi zevatla yazışmayı vazifesi bilmiştir.

Bu nedenle adaleti ve hukuk önünde eşitliği anlatırken, genel olarak; "Asr-ı Sadetten ve dört büyük halife döneminden, Hz. Ömer adaletinden,

'Adl' ismi
Allah'ın ism-i
azamından olup
(Ferd, Hay,
Kayyum, Hakem,
Kuddüs ve Ehad)
gibi isimlerle
birlikte diğer
güzel isimleri de
ihata etmektedir.
Ayrıca adalet,
tevhid, nübüvvet
ve haşirle birlikte
Kur'an'ın dört
maksadı arasında
sayılmaktadır.

Suçlamalar genel olarak, “dini siyasete alet etmek, iman hizmeti karşılığında maddi menfaat ve nüfuz temin etmek” iddiası yanında “siyasi cemiyet teşekkül etmek” gibi iddialardır.

Ömer bin Abdülaziz dönemi adaletinden bahsederken, özel olarak da Hz. Ömer’in, Hz. Ali’nin, Selahaddin Eyyubi’nin, Fatih Sultan Mehmet’in gayri müslim vatandaşlarla mahkeme önünde eşit olarak yargılanmasını ve sorgulanmasını müsbet örnek olarak göstermiştir. Burada Halife demek devletle muhatap olmak anlamı taşıdığından aslında mahkeme önünde yargılanan ve vatandaşla karşı karşıya getirilen devlettir. Yani hem özel hukuk hem ceza hukuku hem de idare hukuku anlamında devlet ve vatandaş arasında mahkeme önünde / hukuk önünde eşitlik sağlanmasının gereğini vurgulamaktır. Böylece hukuk önünde eşitlik ve adil bir yönetimin yürütme ve yargıda işlerlik kazanmasıyla adalet tecelli edecek ve kamu vicdanında makes bulacaktır. Bu nedenledir ki, Bediüzzaman Hazretleri devlet yönetimlerini irşad ederken hürriyetle birlikte adalet üzerinden de yapıcı eleştirilerde bulunmuştur.

Mahkeme salonlarında yapmış olduğu gerek yazılı gerek sözlü müdafaalarında da tamamen iman ve Kur’an davasını savunmuş, kendisi için hiçbir talepte bulunmamıştır. Ancak istisna olarak kendisiyle birlikte haksız bir şekilde göz altına alınan, tutuklanan, hapse konulan diğer masumların tahliyesini istemek kadirşinaslığında bulunarak Adl esmasını isim, sıfat ve şunat bağlamında akıl ve vicdanlara telkin etmiştir.

Ahırzaman Tecdid Hareketi Bağlamında Önleyici Savunma Yöntemi

Öncelikle Bediüzzaman Hazretlerinin savunmasının ana kaynağının Kur’an ve Sünnetten tereşşuh eden; hayatı, hizmeti, iman ve lahika eserlerinin toplamından oluşan Risale-i Nur eserlerinden ibaret olduğunu belirtmek zorundayız. Zira, “avukat tutmak isteyen

Risale-i Nurları kendisine vekil tayin etsin” diyen bizzat kendisidir.

Suçlamalar genel olarak, “dini siyasete alet etmek, iman hizmeti karşılığında maddi menfaat ve nüfuz temin etmek” iddiası yanında “siyasi cemiyet teşekkül etmek” gibi iddialardır.

Bu iddialara karşı en büyük cevap ve savunma Bediüzzaman Hazretlerinin hayatı, davası, hizmet prensipleri, düsturları ve esaslarıdır. İşte soruşturma ve kovuşturma öncesinde üstadın yaşamış olduğu müsbet hayatı, müsbet fikirleri ve ahireti öne alan anlayışı mahkeme esnasında da en büyük savunması ve beraat nedeni olmuştur.

Ayrıca Bediüzzaman Hazretleri Risale-i Nur hizmetinin “vel asr” suresi dahilinde olduğunu ifade etmektedir. Bu nedenle imanı tebliğ etmek, salih amellerle topluma örnek olmak, müsbet hareket bağlamında hakkı ve sabrı tavsiye etmek, bu şekliyle asayişe ve emniyete hizmet etmek iman hizmetinin karakteri ve şiarıdır. “Asra yemin olsun ki, insan(lar) hüsrandır. Ancak iman edenler ve salih amel işleyenler ve birbirlerine hakkı ve sabrı tavsiye edenler müstesna.” (Asr Suresi, 103/1-2-3)

I -Önleyici Savunma Yöntemleri

-İhlas Düsturu, yani her şeyi, bütün faaliyetlerini Allah emrettiği için ve O’nun rızasını tahsil etmek amacıyla yapmasıdır.

-İstiğna Mesleği, yani hizmeti karşılığında hiçbir maddi menfaat beklememesi; hediye, sadaka ve zekatı dahi kabul etmemesidir. Bu anlamıyla istigna mesleği ihlas düsturunun devamı ve tamamlayıcısı niteliğindedir.

-Müspet Hareket Etmek, Menfi Hareket Etmemek Prensibi, yani, emniyet ve asayiş bozucu eylem ve söylemlerden uzak durma, bilakis emniyet ve asayişin devamına ve kamu düzenine hizmet etmektir.

-Dahilde Maddi Kuvvet Kullanılmasına İzin Olmadığını İçtihad Etmesi. İslam dünyasının kendi iç düzeninde birbirine karşı maddi kuvvete başvurmasının Müslüman kanı dökmekten ve nifakı çoğaltmaktan başka bir işe yaramayacağını, birlik ve beraberliği bozacağını söylemektedir. Haricte ise sadece tecavüzü def etmek anlamında zorunluluk doğarsa maddi kuvvete başvurulabileceğini; eğer maddi bir saldırı yoksa ikna yöntemini esas alan tebliğ metodunun uygulanması gerektiğini içtihad etmiştir.

- Dinde Zorlama Olmadığını Kabul Etmesi. Ahir zamanda insanlar belirli medeniyet seviyesine ulaşmıştır. Bu bağlamda iman hizmetinde ilimle ters düşmeyecek şekilde tebliğ, nasihat ve ikna yöntemini kullanmak gerekir. Çünkü medenilere galebe çalmak ancak ikna ile olur.

- “Güzel Gören Güzel Düşünür; Güzel düşünen güzel rüya görür; güzel rüya gören hayatından lezzet alır” prensibiyle her şeyin müsbet, güzel ve iyi tarafıyla meşgul olmak ve talebelerine de bu prensibi tavsiye etmektir.

- Talebeleri arasında birlik ve beraberliği sağlamak için maddi ve manevi tesanüdü esas tutmaktır.

-Hizmetteki tevafukları, kerametleri, inayetleri anlatarak nur talebelerinin hizmet aşk ve şevklerini diri ve canlı tutmaktır. Bu bağlamda Hz. Ali (ra) ve Gavs-ı Azam hazretleri gibi kudsi zatların ahir zamandaki iman hizmetinin arkasında ve yanında olduğu duygu ve inancını talebelerine aşlamak ve müjdelemektir.

-Peygamber Efendimizin Cevşen Duasının, Hz. Ali'nin Celcelutiye'sinin Risale-i Nur'a iltifatını, ilgisini, müjdesini anlatmak ve onları vesile ederek Allah'a iltica, teslim ve tevekkül içinde kalmalarını sağlamaktır.

II- Soruşturma ve Kovuşturma Sürecinde Kullanılan Savunma Yöntemleri

Bedüzzaman hazretleri ve talebeleri yargılama sürecindeki bütün savunmalarında sadece iman ve Kur'an davalarını anlatmışlar, şahıslarını, nefislerini savunmamışlardır. Bu durumda savunmaları davalarını, hizmetlerini, imanlarını anlatmaktan, kardeşlik, birlik ve beraberlik hislerini açıklamaktan ibarettir. Bunu şu maddeler altında özetlemek mümkündür.

İla-yı Kelimetullah bağlamında iman ve Kur'an davasını savunmak, mahkeme salonlarını tebliğ ve irşad için bir vesile ve fırsat kabul etmektir.

2- Adl isminin ve adaletin tecellisi maksadıyla savunma yapmaktır. Yani iddianın karşısında savunma dengesini kurarak adil bir yargılama sürecinin icrasına katkıda bulunmaktadır.

3- Kur'an'daki suçun şahsiliği ilkesini anlatan ve Kur'an'da 5 yerde (İsra-15, Enam-164, Zümer-7, Necm-38 (Ella), Fatır-18) sure ve ayetlerinde

*“Güzel Gören
Güzel Düşünür;
Güzel düşünen
güzel rüya görür;
güzel rüya gören
hayatından lezzet
alır” prensibiyle
her şeyin
müsbet, güzel
ve iyi tarafıyla
meşgul olmak ve
talebelerine de bu
prensibi tavsiye
etmektir.*

*Müşriklerin
işkencesi altında
onların Allah,
peygamber
hakkındaki çirkin
telkinlerini
-istemeyerek-
tekrarlamak,
bazen de putlarını
övmek zorunda
kalmıştır.*

geçen “Velâtezirü Vâziratün Vizra Uhrâ” ayeti çerçevesinde savunma yapmaktadır.

4- “Cana kast etmemiş bir kişiyi öldürmek bütün insanlığı öldürmek gibidir” bağlamında savunma yapmaktadır. Çünkü “kudret nazarında bir insanı yaratmakla bütün insanları yaratmak arasında fark olmadığı gibi cinayetin büyüklüğünde de fark yoktur” anlayışını öne çıkararak asayişe ve emniyete yapmış olduğu hizmetleri mahkeme heyetine ve kamuoyuna anlatmaktadır.

5- Laiklik ilkesinin müsbet tanımı çerçevesinde savunma yapmaktadır. Yani devletin dinsizlere ilişmediği gibi takvacılara da ilişmemesi gerektiği hususunu idari, adli makamlar önünde anlatmaktadır.

6- Din ve vicdan özgürlüğü ve ifade hürriyeti bağlamında savunma yapmaktadır.

7- “Red etmemek ama kabul ve amel de etmemek” anlayışıyla özgür irade ve düşüncenin yasal sistemlerde bir hak olduğunu anlatmaktadır. Bu bağlamda kamu düzenini bozmayan, yasaları ihlal etmeyen bir çizgi üzerinde hizmetine devam ettiğini vurgulamak ve göstermektedir.

8- Kaynağını ayet ve hadisten alan ruhsat yöntemidir. Mekan ve zamandan bağımsız olarak işkence ve baskıya dayanamayan bir kısım zayıf tutuklu ya da mahkumların kalben değil ama dil ile davasını muvakkaten inkar etmesine ruhsat verildiği şeklinde tanımlamak mümkündür.

Kur’an’da ruhsatın dayanağı, Nahl Suresi, 16/106 ayetidir. “Kalbi imanla dolu olarak mutmain iken, dini inkâr etmeye mecbur bırakılıp da yalnız dilleriyle inkâr sözünü söyleyenler hariç, kim imanından sonra Allah’ı inkâr ederek gönlünü inkâra açar, göğsüne küfrü yerleştirirse, onlara Allah tarafından bir gazap, hem de müthiş bir azap vardır.” (Nahl, 16/106).

İbn Abbas’a göre, bu ayet Hz. Ammar b. Yasir hakkında inmiştir. Mekke döneminde işkence gören ilk Müslümanlardan biri olan Ammar; annesini, babasını bu yolda şehit verdikten sonra, işkenceler karşısında dayanamaz hale gelmiştir. Müşriklerin işkencesi altında onların Allah, Peygamber hakkındaki çirkin telkinlerini -istemeyerek- tekrarlamak, bazen de putlarını övmek zorunda kalmıştır. Ancak istemeyerek de olsa sarf ettiği sözlerden ötürü oldukça rahatsızlık duyan Ammar, konuyu Hz. Peygamber (asm)’e arz etmiştir. Peygamber Efendimiz (asm) Ammar bin Yasir’e “bunları söylerken kalbin nasıldı?” diye sorduğunda Ammar (ra) “kalbim Allah ve Resulüne imanla doluydu” diye cevap vermiştir. Peygamber Efendimiz (asv) de aynı şekilde işkenceye maruz kalması halinde gene ruhsattan yararlanabileceğini belirtmiştir. Yani, kalben inkarda bulunmamak kaydıyla bu konuda izin vermiştir. Ve bunun üzerine Nahl suresi 16/106 sayılı ayetin indiği ifade edilmektedir.

Ayrıca Mecelle’de de “Zaruretler haramı helal kılar.” (Mecelle, md. 21) şeklinde kanun maddesi bulunmaktadır. Bu prensip maddi olan haramları zaruret miktarınca helal kıldığı gibi, manevî olan inanç esaslarına karşı da zaruret miktarı, sadece dil ile aksini ifadede bulunmaya izin vermektedir. Ancak zamanımızda bu ruhsatlar suistimale kapı açmakta ve istisna olmaktan çıkıp genel kural haline gelme tehlikesini göstermektedir.

Bediüzzaman Hazretleri de bu ruhsatlardan bahsetmekle birlikte “en büyük hileyi hilesizlikte görüyorum” diyerek Nur talebelerinin ruhsatlarla değil azimet ve takva ile hareket etmesi gerektiğini belirtmiştir:

“Aynen bu ihtar ile beraber hatıra geldi ki: Bir kısım zayıf kardeşlerimiz muvakkaten vazgeçseler (yani ben Nurcu değilim ya da Nurculuktan vazgeçtim veya bunlarla benim alakam yok gibi) belki kendileri bu beladan kurtarılır.” diye izin vermek istedim. Birden ihtar edildi ki “bu derece alakası devam eden ve iki defa bu imtihana giren ve mukabilinde bu kadar zahmet çektikten sonra faydasız, zararlı kalben vazgeçmek değil belki yalnız onları aldatmak için sırf zahiri bir içtinab gösterilir. Yoksa hem kendine hem bizlere hem kudsi mesleğimize zararı dokunur, cezası olarak aksi maksadıyla tokat yer” demektedir.⁽³⁾

Sonuç olarak diyebiliriz ki, mahkemelerdeki beraat kararları sadece adliyelerde yapılan savunmalarla değil; soruşturma ve kovuşturma öncesinde özümşenen ve hayatın esas haline gelen davanın usul, esas ve prensipleriyle ve uygulanan hizmet düsturlarıyla kazanılmaktadır. Zira, bir Kur’an ve iman hizmetinin ve veraset-i Nübüvvet mesleğinin yargıdan önceki nitelik ve niceliği ile kovuşturma sonrası ilke ve esasları öz olarak değişmez ve değişmemelidir. Aksi takdirde inandırıcılığından ve samimiyetinde söz etmek zorlaşacaktır.

Nasıl ki, ahiret davası dünyada kazanılır. Öyle de, mahkeme salonlarındaki davaların da; yargılama süreci öncesindeki “asayişe ve barışa hizmet eden inandırıcı, tutarlı söylem, eylem ve tavırlardan oluşan müspet hareket prensipleriyle kazanılacağı” Bediüzzaman Hazretlerinin hizmet ve savunma metodlarında müşahede etmek mümkündür.

“Aynen bu ihtar ile beraber hatıra geldi ki: Bir kısım zayıf kardeşlerimiz muvakkaten vazgeçseler (yani ben Nurcu değilim ya da Nurculuktan vazgeçtim veya bunlarla benim alakam yok gibi) belki kendileri bu beladan kurtarılır.”

